

[Miljøministeren]

Jeg vil selvfølgelig følge udviklingen inden for disse lovområder, og såfremt jeg eventuelt på et senere tidspunkt skønner det nødvendigt, vil jeg fremkomme med forslag til ændringer i råstofloven og i by- og landzone-loven.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Afstemning

Ændringsforslaget om en ny affattelse af beslutningsforslagets tekst vedtoges uden afstemning.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Leif Hermann (SF):

Selv om jeg havde nogle kritiske bemærkninger før, må vi dog indrømme, at beslutningsforslaget som helhed rummer nogen forbedring i klageadgangsreglerne. Derfor kan jeg meddele, at vi vil stemme for ved den endelige afstemning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 114 stemmer mod 4 (FP).

Formanden:

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til miljøministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 78:

Forslag til lov om ændring af forskellige miljø- og planlægningslove. (Håndhævelse).

(Fremsat 22/2 84. Første behandling 9/3 84. Betænkning 4/5 84).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Hjortnæs (S):

Jeg vil gerne indledningsvis takke ministeren og ministerens embedsmænd for god bistand under det meget omfattende, konstruktive udvalgsarbejde, der har fundet sted i forbindelse med dette lovforslag.

Jeg er naturligvis ked af, at ministeren ikke har været mere positiv over for det ændringsforslag, vi har stillet om at overføre tilsynet med stærkt forurenende og teknisk set avancerede virksomheder, hvor det i praksis viser sig, at de kommunale tilsynsmyndigheder ikke råder over den ekspertise, som er nødvendig for at gøre tilsynet tilstrækkelig effektivt. Vi har alligevel registreret en vis forståelse for denne problemstilling, og vi har da også et håb om, at ministeren måske på et senere tidspunkt vil erkende, at der her er tale om et reelt problem, og at der kan være behov for at ændre loven eller stramme loven op netop på dette område.

Vi har ikke noget ønske om at ændre det grundlæggende princip i loven. Vi mener, det er rigtigt at fastholde dette princip, og i den henseende er vi enige med ministeren. Men vi har desværre erfaret, at det ikke er altid, tilsynet er tilstrækkeligt, og vi tror, der er et behov for, at man i konkrete situationer kan overføre tilsynet til den centrale myndighed.

Vi må imidlertid bøje os for, at der ikke er et flertal, men vi har ønsket at prøve det og håber selvfølgelig også, at det alligevel skulle vise sig her til sidst, at der kan skaffes et flertal for det. Ellers er vi i hvert fald indstillet på også i den kommende folketingssamling at følge området meget tæt og måske også fremsætte dette lovforslag igen. Men nu prøver vi og håber selvfølgelig, at det kan vinde flertal.

Der er stillet nogle ændringsforslag fra socialistisk folkeparti, og jeg kan meddele, at vi agter at stemme for ændringsforslag nr. 2, nr. 4 og nr. 5. Vi mener, det er klare forbedringer af det lovforslag, som ministeren har fremsat. Derimod er vi ikke indstillet på at stemme for ændringsforslag nr. 6, som efter vores opfattelse indeholder et afgørende brud

[Hjortnæs]

på nogle principper. Vi kan godt se, at der kan argumenteres for dette ændringsforslag, men vi mener ikke, at tiden er inde til at ændre principperne på disse områder.

Endelig har miljøministeren stillet et par ændringsforslag, vi kan støtte. Det ene er en klar imødekommelse af et ønske, vi har givet udtryk for, og det takker vi for. Det andet er et rimeligt fornuftigt forslag af mere teknisk karakter, ændringsforslag nr. 7, som vi også kan støtte.

Leif Hermann (SF):

Jeg skal komme med en bemærkning til dette, at socialistisk folkeparti har tiltrådt socialdemokratiets ændringsforslag, ændringsforslaget under nr. 3.

Vores udgangspunkt er, at tilsynet og kontrollen inden for miljøforvaltningen som hovedprincip skal blive ude i kommunerne og amtskommunerne. Det må imidlertid erkendes og ikke mindst efter den dom, der for nylig er faldet ved Fredericia ret i Superfos-sagen, at man kan komme i situationer, hvor den lokale tilsynsmyndighed rent faktisk trækker grundlaget væk under en domfældelse, som det var tilfældet her, og i øvrigt i andre situationer skaber så megen uklarhed, at en retshåndhævelse af bestemmelserne bliver umulig. Det forekommer derfor velbegrun-det, og jeg vil endda sige, at alene på baggrund af den dom forekommer det velbe-grundet at indsætte en bestemmelse i miljøbeskyttelsesloven, således som socialdemo-kratiet har gjort det her.

Socialistisk folkeparti er ikke tilhænger af en central styring af miljøkontrollen og af godkendelserne – under ingen omstændighe-der – men vi kan komme i situationer, hvor de ressourcer, som de lokale tilsyns- og godkendelsesmyndigheder er i besiddelse af, er af en sådan karakter, at de ikke slår til over for de store virksomheder. Hertil kommer så, at en lang række af de store virksomheder jo ikke nøjes med at operere inden for én tilsyns- og godkendelsesmyndigheds område, men opererer inden for flere. Det vil altså være sådan, at man i givet fald, hvis man trækker dem ind under et miljøstyrelsestil-syn, vil kunne opnå det, at man får et bedre overblik over virksomhedens samlede aktivite-ter.

Så skal jeg knytte et par bemærkninger til det ændringsforslag vedrørende forældelsesfristerne, som socialistisk folkeparti har stil-let, navnlig om stk. 8 under ændringsforslag nr. 6. I øjeblikket er det således, at forældel-sesfristen i disse sager afbrydes ved inden-retslige skridt. Det betyder, at vi for at afbry-de forældelsesfristen skal hive synderen i retten, hvilket unægtelig kan være noget me-re belastende end blot en afhøring til en poli-trirapport. Jeg står derfor noget uforstående over for den argumentation, der er kommet frem med hensyn til, at der i hvert fald, for så vidt angår dette punkt, er tale om brud på afgørende og grundlæggende retsprincipper. Jeg vil derfor gerne bede hr. Hjortnæs – og det samme gælder fru Lone Dybkjær – end-nu en gang overveje, hvorvidt spørgsmålet om afbrydelse af forældelsesfristen ikke kun-ne give anledning til fornyede overvejelser.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal redegøre for det radikale venstres holdning til de stillede ændringsforslag. Det radikale venstre kan stemme for de af SF stillede ændringsforslag nr. 2, nr. 4 og nr. 5. Vi kan ikke stemme for det ændringsforslag, der er stillet af socialdemokratiet og tiltrådt af SF. Selv om den socialdemokratiske ord-fører siger, at der ikke er tale om ændringer af det grundlæggende princip, er der trods alt mulighed for at ændre det grundlæggende princip ved den bemyndigelse, der her ind-sættes. Vi mener, det er meget vigtigt, at til-synsmyndigheden fortsat er i lokal regie, og vi mener, at dette her er et udtryk for en cen-tralisering.

Når det er sagt, vil jeg gerne i det videre arbejde med disse spørgsmål tage meget kon-kret stilling til, om der er enkelte virksomhe-der, som det er nødvendigt at flytte over i central regie. Men det bliver på et helt kon-kret grundlag, nøjagtig som vi har behandlet Kastrup lufthavn og andre af den type af »virksomheder«. Vi vil altså stemme imod ændringsforslaget, men vi vil gerne gå ind i et konkret arbejde om, hvorvidt der er virk-somheder, der bør overføres.

Maisted (FD):

De frie demokrater kan støtte ministerens ændringsforslag, men som helhed vil vi stem-me imod lovforslaget. Vi vil gerne igen frem-

[Maisted]

hæve, at en skærpelse af miljøbeskyttelsesloven er urimelig, fordi der ikke er en sammenhæng imellem krav og ansvar. Myndighederne kan uden nogen form for risiko stille uopfyldelige krav til danske virksomheder, og disse virksomheder bliver så underlagt yderligere straffende bestemmelser, når dette lovforslag bliver vedtaget. Det kan vi ikke medvirke til, og vi finder, at socialdemokratiet delvis giver os medhold i dette synspunkt, når de nu siger, at de ønsker, at visse virksomheder skal være under central kontrol under miljøstyrelsen, fordi man ude omkring i landet altså er ude at stand til at kontrollere og hjælpe virksomhederne og kun er i stand til på lokalt plan at stille krav. Det underbygger det, jeg har sagt gang på gang: denne miljølov bliver misbrugt i politisk øjemed gang på gang, og det er at give carte blanche til at jage danske virksomheder fremfor at løse problemerne på en reel måde.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Indledningsvis vil jeg gerne sige, at jeg er glad for den tilkendegivelse vedrørende strafudmåling på miljøområdet, der er kommet fra udvalget. Det er meget væsentligt, at der nu er opnået en så bred tilslutning til den foreslåede udformning af miljøbeskyttelseslovens straffebestemmelser, der skal sikre en væsentlig forhøjelse af det bødeniveau, der i dag findes for miljølovsovertrædelser. Bøderne skal udmåles sådan, at de bliver virkelig følelige og får en præventiv effekt.

Derudover vil jeg gerne knytte nogle bemærkninger til enkelte af de stillede ændringsforslag. Jeg kan ikke tilslutte mig det socialdemokratiske ændringsforslag nr. 3, hvorefter tilsyn med større, særligt forurenende virksomheder skal udøves af miljøstyrelsen. Min begrundelse herfor er, dels at indholdet i ændringsforslaget allerede er dækket af den eksisterende § 69c i miljøbeskyttelsesloven, dels at ændringsforslaget indebærer en risiko for, at de kommunale råd gennem passivitet kan tvinge de centrale myndigheder til at overtage ansvaret for vanskelige afgørelser. Hertil kommer, at en væsentlig øget anvendelse af indkaldelsesbestemmelserne vil betyde et øget ressourcebehov i miljøstyrelsen, herunder eventuel opbygning af et lokalt statsligt tilsynsapparat.

Til ændringsforslag nr. 2 vedrørende § 49, stk. 3, hvorefter der pålægges kommunalbestyrelsen en handlepligt, vil jeg understrege, at en sådan formulering ikke er hensigtsmæssig, idet der eksempelvis ikke er behov for at pålægge kommunalbestyrelsen at gribe ind i tilfælde, hvor virksomheden allerede er i gang med de nødvendige afværgeforanstaltninger. Jeg går ud fra, at forslagsstillerne kan være enige i, at det vil være tilstrækkeligt til opfyldelse af den foreslåede bestemmelse, at kommunalbestyrelsens folk i sådanne tilfælde er til stede og konstaterer, om virksomhedens indsat er tilstrækkelig.

Om den i ændringsforslag nr. 4 foreslåede bestemmelse om konfiskation skal jeg blot nævne, at en sådan regel er overflødig, idet de nødvendige bestemmelser allerede findes i straffeloven.

Hvad angår ændringsforslag nr. 5 om udvidelse af området for den 5-årige forældelse skal jeg bemærke, at der efter mit bedste skøn ikke er behov for en så lang forældelsesfrist, eksempelvis ved overtrædelse af et meddelt påbud eller forbud. I disse tilfælde er myndighederne jo fuldt ud opmærksomme på, at der er problemer, og der er ikke noget særligt behov for at give en 5-årig periode til forberedelsen af en straffesag. Tilsvarende vil gælde, hvor en virksomhed drives uden godkendelse. Forældelsesfristen begynder i sådanne tilfælde først at løbe, når de ulovlige forhold er bragt til ophør, typisk gennem en godkendelse fra myndighederne.

Afslutningsvis vil jeg nævne, at de af socialistisk folkeparti stillede ændringsforslag nr. 6 og 7 om, at forældelsesfristen skal regnes fra det tidspunkt, da overtrædelsen kommer til myndighedernes kendskab, og at forældelsesfristen afbrydes ved udenretslige skridt, ikke forekommer velbegrundet. Der er her tale om forslag, der på afgørende måde vil bryde med sædvanlige straffeprocessuelle garantier. Efter min opfattelse er der ikke grundlag for sådanne foranstaltninger.

Leif Hermann (SF):

Jeg har to bemærkninger til miljøministeren. Først vedrørende vores ændringsforslag nr. 2 til § 49, stk. 3, idet det forholder sig sådan, at kommunalbestyrelsens handlepligt efter vores opfattelse, og sådan som vi har formuleret ændringsforslaget, først træder i

[Leif Hermann]

kraft, når det er fornødent. Sådan er bestemmelsen formuleret. Det er naturligvis oplagt, at for så vidt det fornødne er foretaget, herunder altså også foretaget af virksomheden selv, har kommunalbestyrelsen ikke nogen handlepligt. Meningen med at indsætte en handlepligt er naturligvis at sikre, at der i en situation, hvor der er overhængende alvorlig fare for sundheden – sådan står der faktisk – også er en pligt for en myndighed til at handle.

Så vil jeg lige gøre opmærksom på, at når ministeren siger, at ændringsforslaget om konfiskation er overflødig, fordi det allerede står i straffeloven, er det måske rigtigt nok. Men så er det også overflødig, når ministeren i § 50 a fastsætter en bestemmelse, hvorefter tilsynsmyndigheden, der bliver opmærksom på et ulovligt forhold, skal foranledige det ulovlige forhold bragt til ophør. Det er bl.a. en betragtelig del af det, diskussionen i lov- og ordenudvalgets betænkning er gået på, nemlig hvorvidt man skulle stadfæste den slags selvfølgeligheder. Men det er åbenbart ikke så selvfølgelig, at det gør noget. Derfor ønsker vi, at domstolene i miljøloven skal kunne se, at der også er adgang til konfiskation, og netop det, at det er kommet ind i miljøloven, er udtryk for et stærkere ønske om konfiskation fra folketingets side.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges med 59 stemmer mod 57.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 52 stemte for, 66 imod.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges med 60 stemmer mod 57.

Ændringsforslag nr. 5
vedtoges med 61 stemmer mod 57.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes, idet 17 stemte for, 101 imod.

§ 1 med de foretagne ændringer, §§ 2–5, ændringsforslag nr. 7, § 6, således ændret, og §§ 7–13

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Anden behandling af lovforslag nr. L 120:

Forslag til lov om begrænsning af svovldioxidforurening fra kraftværker.

(Fremsat 15/3 84. Første behandling 28/3 84. Betænkning 9/5 84).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Camre (S):

Mit partis ordfører i denne sag, hr. Erik Holst, er i tjenstligt ærinde i udlandet, og jeg skal derfor gøre nogle bemærkninger ved andenbehandlingen af dette lovforslag.

Jeg vil gerne understrege, at der her er tale om et overordentlig betydningsfuldt fremskridt, det største enkeltfremskridt i bekæmpelsen af vores alleralvorligste forureningsproblemer. Det har på det seneste ikke skortet på negative kommentarer bl.a. fra oliebranchen, hvor man i dag fremhæver, at forliget omkring denne lovgivning indebærer, at 90 pct. af verdens olieforsyning herefter ikke er anvendelig i Danmark. Nu kan det være, det er uvidenhed, men så er det altså folk, der farer til pressen og udtaler sig uden at have gidet læse betænkningen, for det fremgår med meget stor tydelighed af denne betænkning, at der er frihed til at vælge imellem forskellige metoder til at nedbringe